

LETRA TXIKIAREN ZEPOAN HARRAPATUTA

Lanbide Arteko Gutxieneko Soldata igotzeko Madrilan sinaturiko akordioak, baldintza eta baina gehiegi ditu langileei mesederik ekarriko diela esateko. Alderantziz, eskubide ukaezina dena koiuntura ekonomikoaren itsasaldien noraezean uzten du, kristalezko botila hauskor bat balitz bezala. Eta bai Espainiako Gobernuak, bai patronalak baita Espainiako Estatuko sindikatuek ere, badakite ekaitza datorrela.

Urko Apaolaza Avila

@urkoapaolaza

ARGAZKIA: CEOE

Pasa den abenduaren 26an ekitaldi zaindu batean sinatu zuten Espainiako Gobernuak, CEOE eta Cepyme enpresarien elkarteek eta UGT eta CCOO sindikatuek gutxieneko soldataren inguruko akordioa: 2018an %4 igoko da, 2019an %5 eta 2020an %10. Egun 707 eurotan dena, 850 eurora iritsiko litzateke hiru urte barru beraz.

Madrilgo argazkiarekin batasun eta adostasun irudia erakutsi nahi izan zuten, lan prekarietateaz kezka gero eta handiagoa denean: "Igoera ezartzeko, kontuan izan dira ekonomiaren baldintza orokorretan izandako hobekuntzak", azaldu du Espainiako Gobernuak errege-dekretua onartzerakoan. Unai Sordo Espainiako CCOOko idazkari nagusiak, bere aldetik, esan du negoziazio kolektiboan soldata igoerak lortzeko "akui-lu" gisa balioko duela akordioak. Bai-

na azken orduan gehitutako klausulek eta letra txikiak agerian utzi dute, beste behin, botere ekonomikoek zepoan harrapatuta dituztela.

Lanbide Arteko Gutxieneko Soldata erreferentzia garrantzitsua da, ez bakarrik hitzarmen bidezko soldatak ezartzeko, baita herritarrei oinarrizko errenta batzuk ziurtatzeko ere. Araban, Bizkaian eta Gipuzkoan, adibidez, Diru-sarrerak Bermatzeko Errenta (DSBE) gutxieneko soldatari lotua dago eta igoera horren arabera egin behar litzateke teorian –praktikan ordea, DSBEak atzera egin du eta gutxieneko soldataren %88 izatetik %75 izatera igaro da hamar urtean-.

Espainiako Estatuan, badira urteak laguntza sozialak neurtzeko beste indize bat erabiltzen dena: IPREM. Indize hori izoztuta dago eta abenduaren 26ko

akordioak ez dakar haren igoerarik. Hala, gutxieneko soldataren eta laguntza sozialak jasotzen dituztenen arteko aldea handituz doa, herritarren zati bat bazterkeria sozialean erortzeko arriskua bezainbeste.

Kritika zorrotzenak akordioaren letra txikiko bi zatik jaso dituzte. Alde batetik, igoerak ez die eragingo lanaldi partzialeko kontratua dutenei –ordaindu gabeko ordu estra gehien egiten dutenak, hain zuzen- eta autonomoei –enpresa bakarrarentzako aritzen diren autonomo faltzuak izanagatik ere-. Gainera, gutxieneko soldata erreferentzia gisa hartzen duten hitzarmen kolektiboetan ere ez da aplikatuko igoerarik. Orduan, zenbat langilez ari gara? CEOEk onartu du 136.000 eskas izango direla akordioaren onuradun zuzenak.

Europako trenaren azken bagoian

Nolanahi ere, igoerarik ez da izango Gizarke Segurantzaren urtero 450.000 lagunek izena ematen ez badute eta Espainiako BPGa %2,5 ez bada hazten. Lehen baldintza erraz gaudituko dela dirudi, lan-merkatuaren prekarizatzeko basatiaren ondorioz –enplegu duin batetik bi edo hiru prekario egin daitezke oraingo legeekin–. Bigarrena bestelako kontua da. Kasik ziurra da aurreko hazkundeak %2,5ekoa izango dela, baina 2019an eta 2020an ez da horretara iritsiko, Europako Batzordeak egindako aurreikuspenen arabera. Eta hain justu azken urte horretan hitzartu da gutxieneko soldataren igoera handiena (%10).

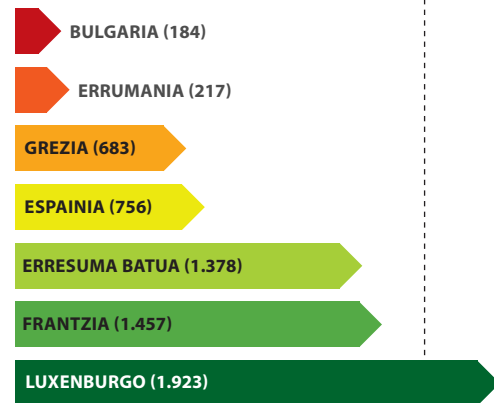
Baina batez ere baldintzak jartzeagatik beragatik jaso dituzte besoak zenbait ekonomialari kritikok: “Sinpleki, gutxieneko soldataren igoera ezin da

hazkunde ekonomikoaren menpe egon. Herriarren eskubideez ari gara, demokraziaz, duintasunaz, pobrezia eta bazterkeria sozialaren kontrako borroka...”, azaldu du Fernando Luengo ekonomialariak *La Marea* egunkarian.

Azken urteetako igoera handiena izango den arren, eskasa da oraindik, krisi garaian gutxieneko soldataren bikoitza garestitu baita bizitza. Europako Karta Sozialak dio gutxieneko soldat bategi besteko soldataren %60 izan beharko lukeela. LABek 2014ko Eurostat-en datuak eskuan kalkulua egin zuen eta Hego Euskal Herrian %31ra ez zen iristen –Europako azken postuan legoke–; Espainiako Estatukoa %34,3 da eta Frantziako Estatukoa %47,9. Ipar Euskal Herriaren eta Hegoaldearen arteko aldea, prezioen zenbatekoa alde batera utzita, 701 eurokoa da (ikus grafikoak).

GUTXIENeko SOLDATAREN EFIZIENTZIA

Eurostatek hiru multzotan sailkatzen ditu EBko gutxieneko soldatak, hamabi pagatan: 500 eurotik beherakoak, 500 eta 1.000 bitartekoak eta 1.400 eurotik gorakoak. Espainiako Estatua erdiko multzoan dago orain (756 euro), eta aurreikusitako igoerakin posizio berean geratuko litzateke. Frantziako Estatua, berriz, gutxieneko soldata handiena dutenen artean dago (1.457 euro).

*Parentesi artekoa eurotan.

Iturria: Eurostat.

ELAk eta LABek gogor arbuia dute akordioa. Lehenak gogorazi du Gobernuak aurrez erabakita zuela igoera eta, elkarrizketa soziala “falsukeria” iruditu zaio. LABek esan du igoerak handiagoa behar duela izan eta “inolako baldintzarik gabea”.

Azken bi lan erreformen ondorioz gertaturiko prekarizatzeko masiboaren aurrean, ikusi dugun bezala halako akordioak ezdeusa dirudi soldaten igoera orokor bat ekartzeko, baina sikiera eztabaida hauspotzeko balio izango du: berriketan Bartzelonako EADA negozio eskolak argitaratutako ikerketa baten arabera, 2017an langileek %0,27 ikusi zuten murrizturik euren soldata Espainiako Estatuan; enpresetako zuzendaritza karguek aldiz %0,28ko igoera izan zuten eta erdi mailako arduradunek %2,72koa. ■